

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON UUDISTUS

Nykytila
Uudistus

Ylilääkäri Tiina Hetemaa, LT
Yleislääketieteen ja terveydenhuollon
erikoislääkäri

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

JOKA TOINEN SUOMALAINEN KERTOO HAKEUTUVANSA ENSISIJAISESTI TERVEYSKESKUKSEEN SAIRASTUESSAAN

- **Julkisen perusterveydenhuollon** avohoidon käyntejä oli 69 % väestöstä v. 2016
 - kaikkiaan käyntejä oli 24,5 miljoonaa, näistä lääkärille 6,6 miljoonaa ja terveydenhuollon muille ammattihenkilöille 17,9 miljoonaa kun otetaan huomioon kaikki palvelumuodot
 - asiakkaita oli yhteensä 3,8 miljoonaa
 - Lääkäriliiton väestökyselyssä 50% kertoi hakeutuvansa ensisijaisesti terveyskeskukseen sairastuessaan
- **Työterveyshuollon** piiriin kuuluu 1,8 miljoonaa
 - runsas kolmannes kertoi hakeutuvansa ensisijaisesti työterveyshuoltoon sairastuessaan
 - kuitenkin 64 prosenttia työterveyshuollon piiriin kuuluvista ottaisi ensisijaisesti yhteyttä työterveyshuoltoon
- **Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (YTHS)**
 - Korkeakouluopiskelijat 125 000, jatkossa n. 250 000
- **Yksityiset palvelut**
 - joka kymmenes kertoi hakeutuvansa ensisijaisesti yksityiselle sairastuessaan
 - Kelan sairausvakuutuskorvaus poistuu

42 PROSENTTIA PÄÄSI LÄÄKÄRIN VASTAANOTOLLE VIIKON SISÄLLÄ

- Terveydenhuoltolain (1326/2010) 51§:n mukaan kunnan on järjestettävä toimintansa siten, että potilas voi saada **arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteyden terveystakeskukseen** tai muuhun terveydenhuollon toimintayksikköön.

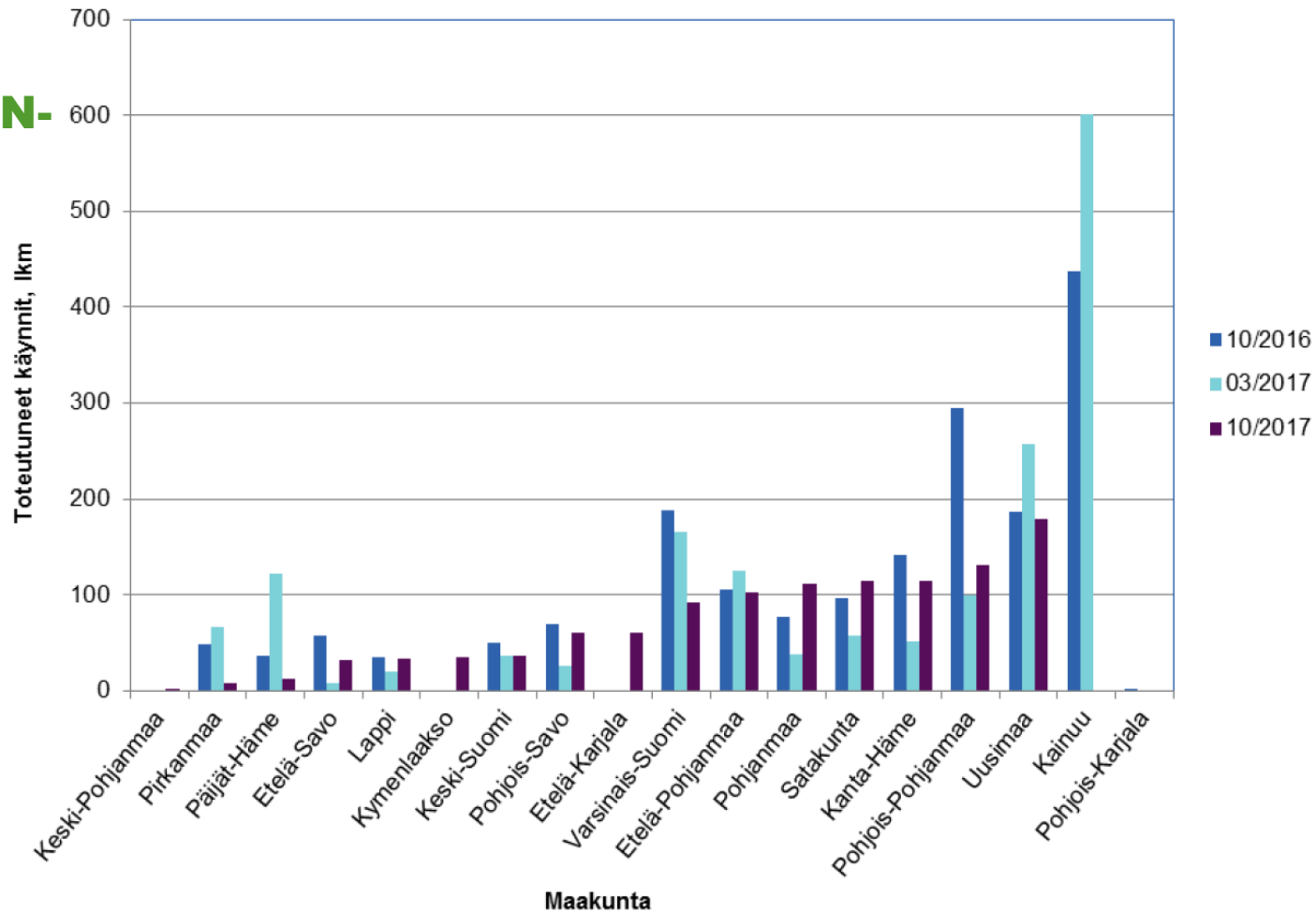
SOITTOPYYNTÖ TAI TAKAISINSOITTOJÄRJESTELMÄ 95 %

- Terveydenhuollon ammattihenkilön on tehtävä **hoidon tarpeen arviointi** viimeistään **kolmantena arkipäivänä** siitä, kun potilas otti yhteyden terveystakeskukseen, jollei arviota ole voitu tehdä ensimmäisen yhteydenoton aikana.
- Hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti **tarpeelliseksi todettu hoito** on järjestettävä potilaan terveydentila ja sairauden ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin **kolmessa kuukaudessa** siitä, kun hoidon tarve on arvioitu.

– Kiireettömän vastaanottoajan varanneista 42 prosenttia pääsi lääkärin vastaanotolle viikon sisällä (maakuntien välillä vaihtelu 25–68 %)

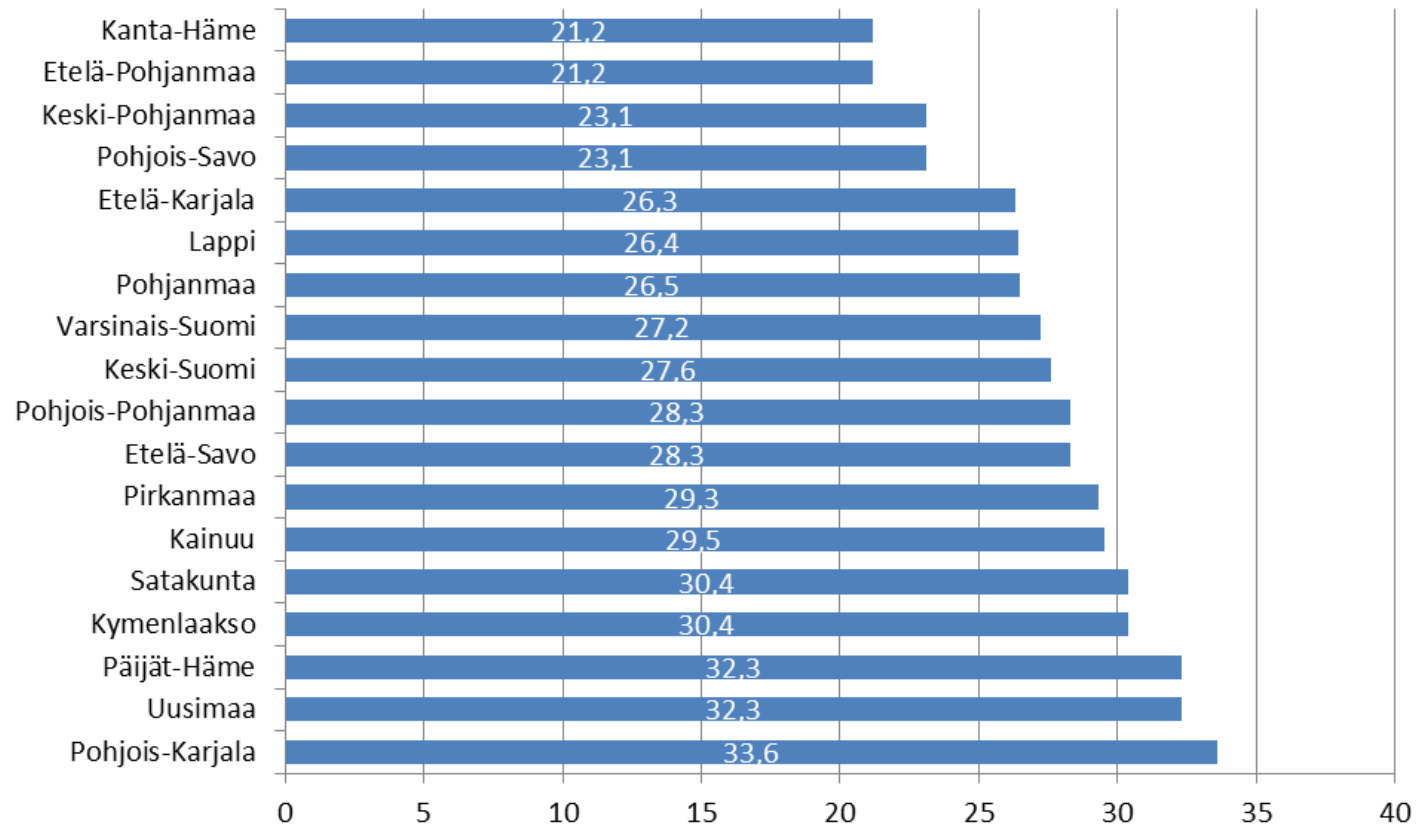

YLI 3 KK HOITOON ODOTTANEET PERUSTERVEYDENHUOLLOSSA

TERVEYSKESKUSLÄÄKÄRIN PALVELUITA RIITTÄMÄTTÖMÄSTI SAANEIDEN OSUUS PALVELUITA TARVINNEISTA VUONNA 2015

Lähde: Alueellinen terveys- ja hyvinvointitutkimus 2015, THL

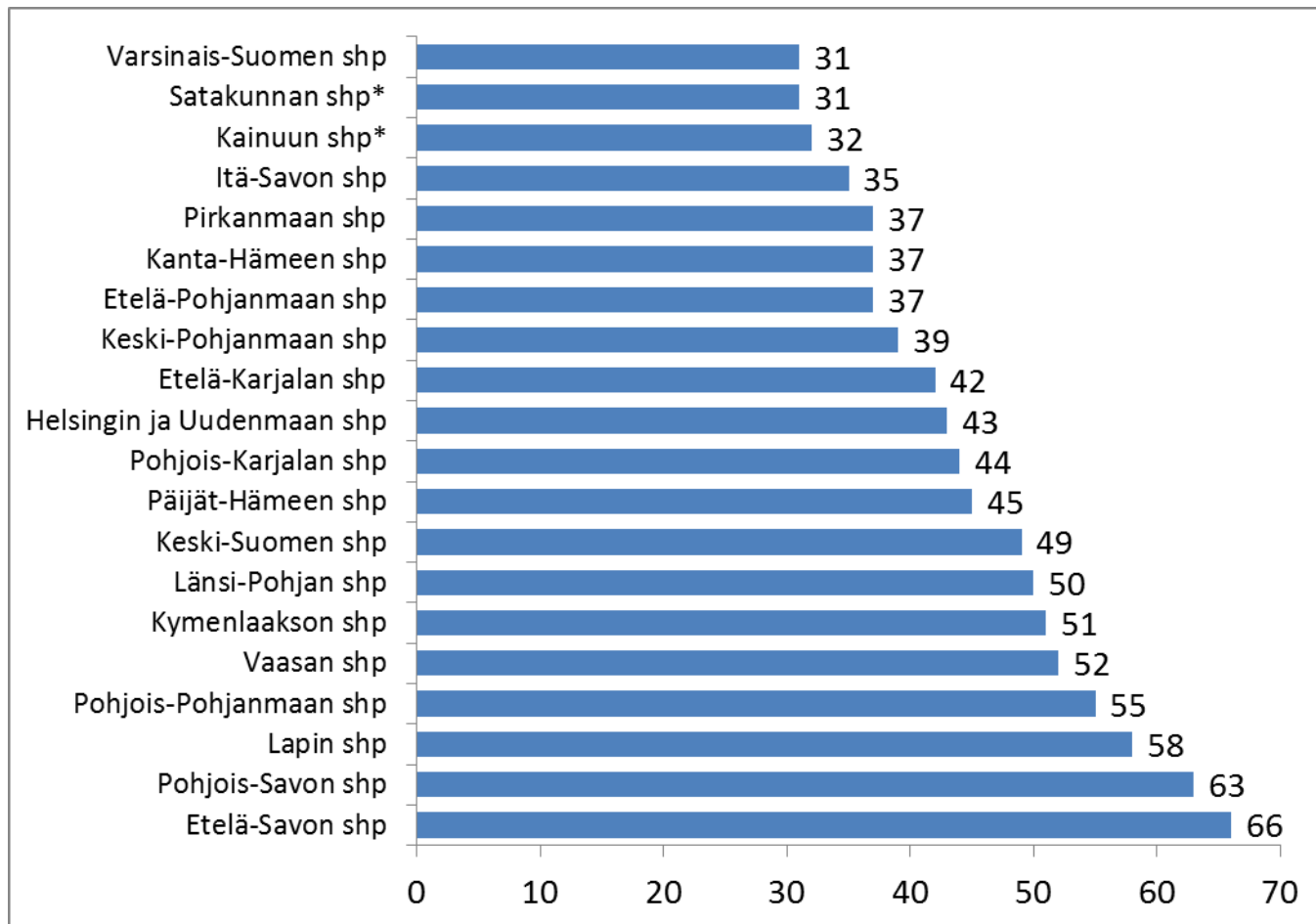

HOITOTAKUU: ERIKOISSAIRAANHOITO

- Terveydenhuoltolain (2010/1326) 52 §:n mukaan erikoissairaanhoidon kiireettömän hoidon tarpeen **arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa** siitä, kun lähete on saapunut kuntayhtymän sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoidoa tuottavaan yksikköön.
- Terveydenhuoltolain mukaan hoidon tarpeen arvioinnin perusteella **tarpeelliseksi todettu hoito ja neuvonta on järjestettävä ja aloitettava**, hoidon edellyttämä kiireellisyys huomioon ottaen, **kuuden kuukauden kuluessa** (lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa kolmen kuukauden kuluessa) siitä, kun hoidon tarve on todettu.

ODOTUSAJAN MEDIAANI ERIKOISSAI- RAANHOITOON 31.8.2017 SAIRAANHOITO- PIIREITTÄIN

* Satakunnan ja
Kainuun arvo
30.4.2017

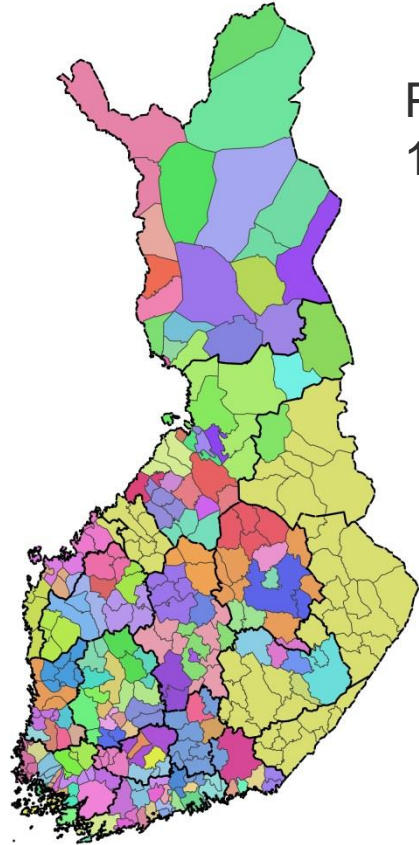
ERIKOISSAIRAANHOIDON JONOTILANNE 31.8.2017

	1-90 vrk hoitoa odottaneet	91-180 vrk hoitoa odottaneet	Yli 180 vrk hoitoa odottaneet	Hoitoa yli 180 vrk odottaneet/ 10 000 as
Etelä-Savon shp	779	338	1	0,1
Etelä-Karjalan shp	1336	307	1	0,1
Itä-Savon shp	906	222	4	0,9
Länsi-Pohjan shp	671	205	6	1
Päijät-Hämeen shp	2006	573	6	0,3
Kainuun shp	1836	307	11	1,3
Lapin shp	743	293	12	0,9
Kanta-Hämeen shp	4248	1002	18	0,9
Satakunnan shp	4595	1167	26	1,1
Pohjois-Karjalan shp	1368	519	27	1,6
Keski-Pohjanmaan shp	2927	809	27	3,2
Etelä-Pohjanmaan shp	3582	774	32	1,6
Vaasan shp	887	247	37	2,2
Pohjois-Savon shp	1964	937	96	3,7
Pohjois-Pohjanmaan shp	5876	1910	97	2
Kymenlaakson shp	2000	705	111	6,2
Varsinais-Suomen shp	9603	1509	111	2,2
Keski-Suomen shp	4546	1316	117	4,5
Pirkanmaan shp	8199	2180	125	1,9
Helsingin ja Uudenmaan shp	34576	7324	660	3,8
SAIRAANHOITOPIIRIT YHT.	92648	22644	1525	2,6
	79 %	19 %	1,3 %	

SOTE-UUDISTUKSEN TAVOITTEET

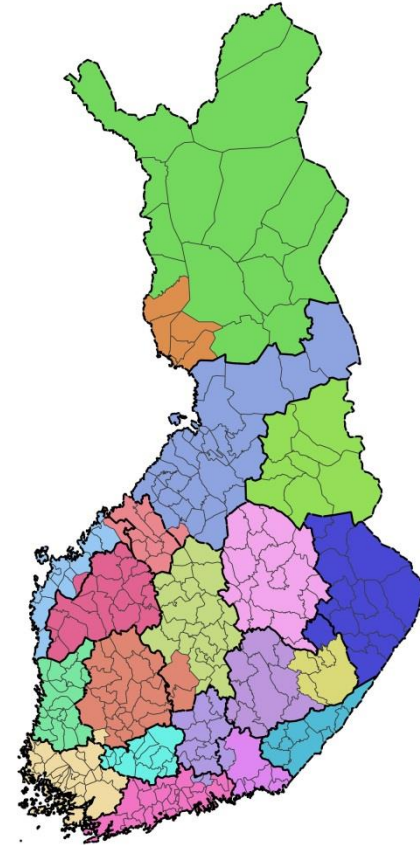
- Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen
(universaalisuus)
- Palveluiden saatavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen
(hyväksyttävyys, joustavuus)
- Kustannusten kasvun hillitseminen
(kestävä kehitys)

JÄRJESTÄJIEN LUKUMÄÄRÄ

PTH
148 → 18

ESH
20 → 18

SUORAN VALINNAN PALVELUT (Valinnanvapaus laki 18 §)

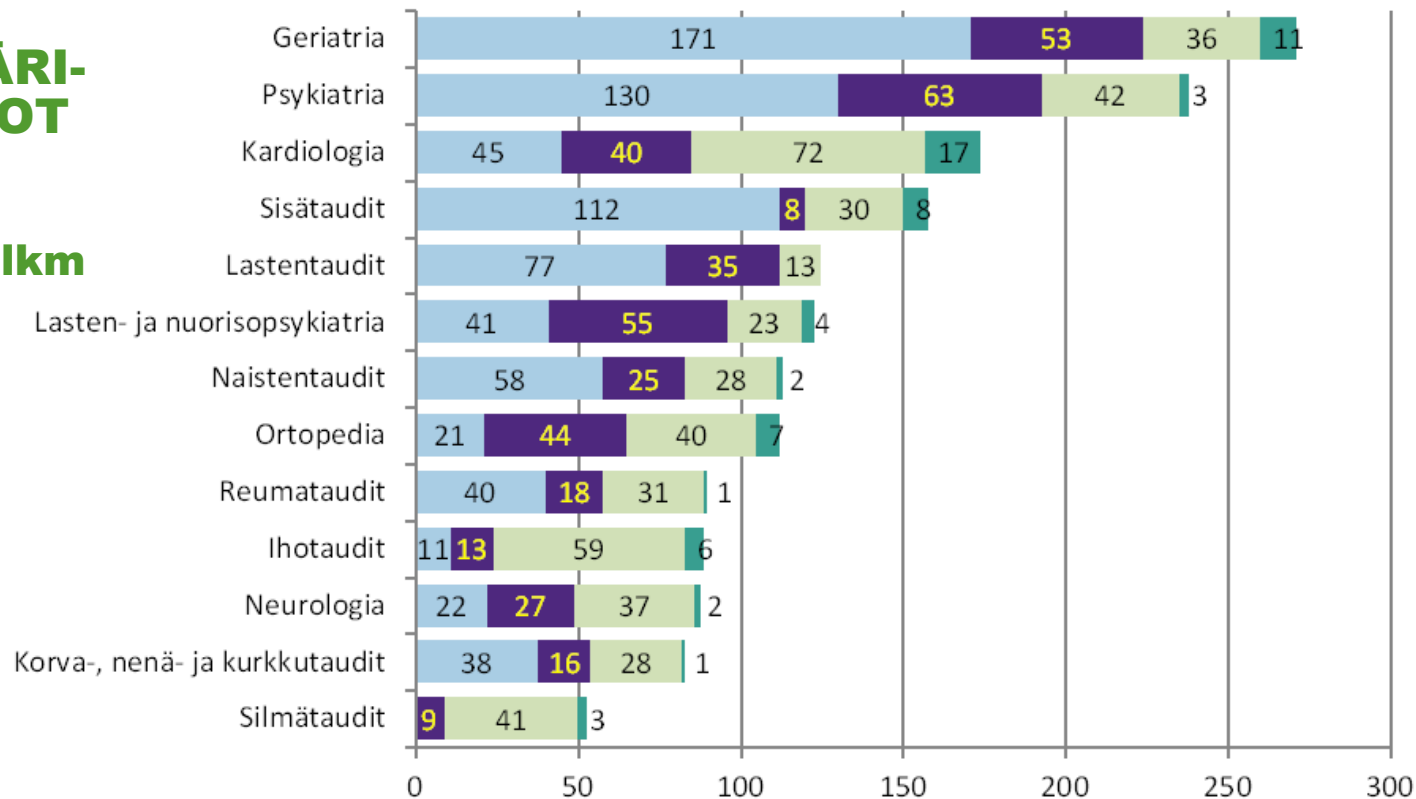
1. terveydenhuoltolain 13 §:n mukainen **terveysneuvonta ja -tarkastukset**
2. terveydenhuollon **neuvonta ja ohjaus**
3. yleislääketieteen alaan kuuluva, terveydenhuollon ammattihenkilön suorittama, vastaanotolla, kotikäynneillä tai etäyhteyksien avulla toteutettava asiakkaiden **oireiden, toimintakyvyn ja sairauksien tutkimus, toteaminen ja hoito**
4. edellä 3 kohdassa tarkoitettuihin palveluihin liittyvä terveydenhuoltolain 29 §:n **kuntoutusneuvonta ja -ohjaus ja toiminta- ja työkyvyn** sekä **kuntoutustarpeen arviointi**
5. terveydenhuoltolain 22 §:n mukaisten **todistusten** antaminen silloin kun ne liittyvät edellä 1-4 kohdissa annettuihin palveluihin
6. edellä mainittuihin palveluihin kuuluvat **laboratorio- ja kuvantamispalvelut**
7. sosiaalihuoltolain 6 §:n mukainen sosiaalihuollon ammattihenkilön antama **sosiaalihuollon neuvonta ja ohjaus**

SUORAN VALINNAN PALVELUT (Valinnanvapaus laki 18 §)

- Lisäksi maakunnan on sisällytettävä sosiaali- ja terveyskeskuksessa tuotettaviin suoran valinnan palveluihin 1 momentissa tarkoitettuihin palveluihin liittyviä muiden kuin yleislääketieteen alaan kuuluvien **terveydenhuollon ammattihenkilöiden konsultaatio- ja vastaanottopalveluja** siten, että jokaisessa sosiaali- ja terveyskeskuksessa on mainittuja palveluja väestön palvelutarvetta vastaavasti **vähintään kahdelta lääketieteen erikoisalalta**
- Maakunnan hallintopäätös
- Maakunnan on julkaistava suoran valinnan palvelujen kuvaukset julkisessa tietoverkossa

ERIKOISLÄÄKÄRI-KONSULTAATIOT 2015

Terveysasemien Ikm

■ Terveyskeskuksen erikoislääkäriltä

■ Erikoissairaanhoidon lääkäri käy terveyskeskuksessa

■ Konsultointi yksityissektorilta

■ Konsultointi yksityissektorilta sähköisenä palveluna

ASIAKASSETELI (Valinnanvapauslaki 24 §)

1. sosiaalihuoltolain 17 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdissa tarkoitettu **sosiaalinen kuntoutus**
2. sosiaalihuoltolain 19 §:ssä tarkoitettu **kotipalvelu**
3. sosiaalihuoltolain 20 §:ssä tarkoitettu **kotihoito**
4. sosiaalihuoltolain 21 §:ssä, **vammaisuuden** perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 8 §:n 2 momentissa ja **kehitysvammaisten** erityishuollosta annetun lain 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettut **asumispalvelut**
5. sosiaalihuoltolain (710/1982) 27 e §:ssä tarkoitettu **vammaisten henkilöiden työtoiminta**
6. terveydenhuoltolain 25 §:n 1 momentissa tarkoitettu **kotisairaanhoido**
7. terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitettuun **lääkinnällinen kuntoutukseen liittyvät terveydenhuollon ammattihenkilön yksittäiset vastaanottokäynnit**
8. suunhoidossa tarpeelliset **hammasproteettiset** hoidot
 - Asiakassetelin velvoittavuus ei enää koske erikoissairaanhoidon palveluita, mutta asiakasseteliä on kuitenkin tarjottava, mikäli potilas **ei pääse erikoissairaanhoidon hoitotakuun määräajassa** maakunnan liikelaitoksen palveluihin.

JÄRJESTÄMINEN

- konkreettinen suunnitelma siitä, miten tuleva maakunta aikoo järjestää sille **laissa asetetut velvoitteet**
- kaikki maakuntapalvelut, valtionhallinnon siirtyvät tehtävät, pelastuslaitoksen tehtävät sekä **sosiaali- ja terveystalveluiden tehtävät**
 - palveluverkon alustavan määrittelyn, yhteistyön eri toimijoiden kanssa, valvontatehtävät, rahoitustehtävät, asiakas- ja palveluohjaus, palvelukokonaisuuksien yhteensovittaminen jne.
- **miten maakuntaan ohjautuvat rahat jakautuvat eri palveluiden kesken**
- maakunta **asettaa palveluntuottajille yhtenäisiä ehtoja ja määräyksiä**, jotka ovat yhtenäisiä sekä omalle palvelutuotannolle että yksityiselle palvelutuotannolle
 - mahdollistaa yhdenvertaisen aseman eri palveluntuottajille
- järjestäminen ja tuottaminen erotetaan toisistaan

JÄRJESTÄMISEN JA TUOTTAMISEN ERO

Muokattu www.ks2020.fi/jarjestaminen/dioista

Järjestäminen

- Tarpeiden selvittäminen
- Tavoitteiden asettaminen
- Rahojen kohdentaminen
- Palveluiden, etuisuuksien ja viranomaistehtävien määrittely
- Myöntämiskriteereiden määrittely

- Asiaksmaksujen määrittely
- Asiakas- ja palveluohjauksesta sekä integroinnista huolehtiminen
- Tuotannon linjauksista päättäminen
- Tuottajien kriteereistä päättäminen
- Valvontasuunnitelman vahvistaminen

Asiak-
kuuksien
hallinta

Asiakas-
ohjaus

Palvelu
tarpeen
arvio

Palvelu-
päättös

Tuottajien
hyväksyntä

Korvaukset
tuottajille

Tuottajien
valvonta

Tuottaa palveluja järjestäjän määrittelemien sisältöjen ja laatuvaatimusten mukaisesti

Tuottaminen

- **Päätää omista toimitiloistaan**
- **Päätää henkilöstöstään**
- **Päätää tukipalveluistaan**

Suoran valinnan palvelut

- Yksityiset tuottajat
- Julkiset tuottajat

Asiakassetelipalvelut

- Yksityiset tuottajat

Ei-valinnan vapauden piirissä olevat palvelut

- Julkiset tuottajat
- Yksityiset tuottajat julkisen tuottajan alihankkijana

MAAKUNTIEN ARVIOINNIN VUOSIKELLO

